

2026-04-13

YTTRANDE

Nacka kommun dnr: KFKS-2025-01275

Remitteringsinstans dnr: KN2025/02333

Yttrande över Naturvårdsverkets delredovisning om genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall från Klimat- och näringslivsdepartementet

Sammanfattning

Nacka kommun är i grunden positiv till en harmoniserad och tydligare reglering av förpackningar och förpackningsavfall inom EU samt till ambitionerna att stärka producentansvaret, öka materialåtervinningen och minska nedskräpningen. Kommunen konstaterar samtidigt att flera av de föreslagna förändringarna innebär betydande praktiska och ekonomiska konsekvenser för kommunerna, särskilt kopplat till det nya kvalitetsansvaret och hanteringen av farligt förpackningsavfall. Kommunen betonar därför vikten av tydliga och genomförbara regler, realistiska tidplaner samt att det i det fortsatta föreskriftsarbetet säkerställs full kostnadstäckning för de nya uppgifter som åläggs kommunerna.

Nacka kommun tillstyrker förslaget om undantag från separat insamling av övrigt förpackningsmaterial samt välkomnar tydligare reglering för insamling och finansiering av farligt förpackningsavfall. Kommunen lyfter även behovet av att regleringen av kvalitetsansvaret inte leder till orimliga krav eller negativa effekter på materialåtervinningen. Vidare framhåller kommunen att insamlingen av förpackningsavfall från verksamheter behöver åtföljas av ett tydligt finansiellt producentansvar.

Nacka kommuns synpunkter

Nacka kommun är i grunden positiv till en harmoniserad och tydligare reglering av förpackningar och förpackningsavfall inom EU. Kommunen ser positivt på ambitionen att stärka producentansvaret, öka materialåtervinningen och minska nedskräpningen.

Samtidigt konstaterar kommunen att förslagen kommer innebära vissa förändringar i ansvarsfördelning, praktiskt genomförande och ersättningsnivåer, vilket är svårt för kommunerna att fullt ut överblicka. Kommunen vill särskilt betona behovet av tydlighet, realism och full kostnadstäckning för nya uppgifter som åläggs kommunerna. Nacka kommun vill framhålla att dagens ersättningsnivåer för kommunens insamling av förpackningsavfall från hushåll inte fullt ut täcker de faktiska kostnaderna.

Nacka kommun lämnar följande synpunkter på de förslag som har bäring på det kommunala avfallsansvaret.

Undantag från separat insamling av övrigt förpackningsmaterial (avsnitt 4.7.2)

- Nacka kommun tillstyrker undantag från separat insamling för övrigt förpackningsmaterial, med viktiga förtydliganden så att kraven inte misstolkas eller driver upp servicenivån oproportionerligt. Nacka kommun anser att kommunen ska kunna välja insamlingsmetod och att det bör räcka att kommunerna samlar in övrigt förpackningsmaterial där man redan samlar in motsvarande material, exempelvis på kretsloppscentral.

Kommunernas ansvar för kvalitet (avsnitt 4.7.5)

- Nacka kommun har inte några invändningar mot förslagen om reglering av kvalitet i relation till det kommunala insamlingsansvaret för förpackningsavfall som samlas in och överlämnas till producentansvarsorganisationer som sådant, men har vissa synpunkter angående utformningen av regleringen samt några farhågor om dess tillämpning i relation till ersättningen till kommunerna. Det är viktigt att de föreslagna kraven inte påverkar den ersättning för insamling och omlastning av förpackningsavfall som utgår till kommunerna negativt. Ersättningsnivå bör avspejla ett utökat ansvar och verkliga kostnader.
- Nacka kommun bedömer att ett utfallsbaserat kvalitetsansvar riskerar att bli kontraproduktivt. Om fokus flyttas mot att säkerställa en mycket hög renhet vid överlämnandet kan följderna bli att betydande mängder material kasseras eller styrs bort från materialåtervinning, vilket i praktiken kan motverka syftet att öka materialåtervinningen. Ett generellt utfallsansvar tar inte tillräcklig hänsyn till faktiska förutsättningar. Kommunernas möjlighet att påverka och kontrollera kvaliteten varierar starkt mellan olika insamlingssystem.
- Nacka kommun konstaterar att Naturvårdsverket bedömer att de ökade kostnader som kan följa av kommunernas nya kvalitetsansvar (nödvändiga uppgraderingar av insamlingssystem, omlastningsstationer, utbildning av personal samt administrativa kostnader för uppföljning av kvalitetsarbetet) *bör* återspeglas i den ersättning som kommunerna får från producenterna. Nacka kommun vill här betona vikten av att det, i Naturvårdsverkets kommande utredning och

föreskriftsarbete, säkerställs att kommunen får full kostnadsersättning för de ökade kostnader som kan följa av kommunernas nya kvalitetsansvar.

Förpackningar som på grund av sina farliga egenskaper ska klassificeras som farligt avfall när de blir avfall (avsnitt 4.7.4)

- I fråga om förpackningsavfall som klassificeras som farligt avfall välkomnar Nacka kommun att regelverket kompletteras så att insamling och behandling kan finansieras via producentansvar. Nacka kommun anser dock att förslaget måste justeras för praktisk genomförbarhet. Det behöver förtydligas vilka förpackningar som omfattas och detta bör korrelera med farligt gods-regleringen så långt lämpligt.
- Nacka kommun avstyrker förslaget om de nya sorteringsfraktioner som blir följderna av att farligt förpackningsavfall när förpackningen är tömd, ska hållas avskild från likadana förpackningar med innehåll kvar. Förslaget har ingen miljönytta och är inte genomförbart utan *mycket* stora svårigheter för alla berörda aktörer. Nacka kommun anser att det behövs ett tillägg i bestämmelsen med undantag för farligt avfall så att inte bestämmelsen kan tolkas som att kommunen åläggs att tömma farliga förpackningar helt.
- Nacka kommun avstyrker även den restriktiva regleringen av kommunernas servicenivå, det vill säga var och hur avfallet ska samlas in. Kommunens insamling bör få ske som i dag, det vill säga efter vad som är mest ändamålsenligt. Det är absolut nödvändigt med flexibilitet för kommunerna att anpassa verksamheten utifrån lokala och regionala förutsättningar.

Förslag på insamling av förpackningsavfall från verksamheter (avsnitt 4.8)

- Nacka kommun anser att det behöver regleras ett tydligt finansiellt ansvar för producenterna att finansiera en fastighetsnära insamling av verksamheters förpackningsavfall i syfte att öka utsorteringen av förpackningsavfall från verksamheter samt bidra till måluppfyllelsen för materialåtervinning av förpackningsavfall.

Ikraftträdande och behov av informationsinsatser (avsnitt 13.5)

- Nacka kommun anser att den föreslagna tidplanen är orealistisk. Kommunen behöver mer tid för att anpassa avtal, upphandlingar, drift och investeringar. Det är svårt att göra detta utan att de ekonomiska ramarna är kända i tid.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Victor Kilén
Stadsdirektör
Nacka kommun